

مكروندىلار تىلى

۱۹ نجى سنە

سنە ۱۳۱۷

جزۇ، عدد : ۹۲

بالزاق ايله برقهوۋاتى

بالزاقى ايلك دفعە اولق اوزرە كوردىگىز زمان بولدىنى عصرىك بدايتىدىن
برسنە كچمش، تىمىنأ اوتوز اتى ياشىدە، چەرەسى، لوحە حافظەدن ھىچ بر صورتلە
زائىل اولەمىان چەرەلەرە مەشاھىدى. بالزاقىق قارشوسىدە، شىكىرىك سىزار حىقنە
سويلش اولدىنى شۇ جەلە در حال خاطرە گرە گورد: «آنىك او كىندە طبعىت كمال
جسارەتە قىام وكاشانە شۇ وجە ايله عرض مىرام اىدە بىلوردى: ايشنە بىوك آدم!»
قىلمىز شەتلە جارىيوردى؛ زىرا ھىچ بر زمان خىجىمانلار اىچىدە قىلدىن بر استاد
فكرىك ھىبىز التىقاتى اولدىلغىزدن بولەدە حاضرلەلغىز سوزلر «بۇ كون هوا يك
لطيف!» جەلە سىندىن بشقە شاشقىلغىلە سويلدىن بر جەلەنىك صادر اولامىسى
اىچون ھې اغزىزدە قالىيوردى. (ھائىرىخ ھائىنە) كوتەنى زيارە كىتىدىكى زمان
(واىلار) دە (يەنا) بولى اوزرىنە دو كىلان اريكارنىك تىكىن عطش اىچون يك اعلا
اولدقلىرىنى سويلەرىك وبشقە برسوز بولە، ىرق بۇ آلمان شەرىك (ژوپىتر) نى مجبور
خىندە ايتىشدر. بالزاق، صىقلەلغىزى كوردەك بىزى كىندى كىفەمىزە براقىدى؛ بۇ اذىب-
شەھرى قەوۋە اتى زمانىدە كوزلجە تىدقىق خصوصىدە اولدقچە اعتدال دم كىسب ايتىدك،
اوقىمانلر بالزاق كىچەلك لىاسى بىرىنە، كىر مەقامىدە بر زىنار ايله باغلى قاشتىردىن
ويا بىياض فانىلادىن بر راھىب جىبەسى اكتىسا ايدىيوردى، كە پر چوق زمان صىكرەمە

گنجیه قدر لونی بولاتره طرفندنده بوجیه ایله تصویر ایدلشدرد. عجبا فصل
برخیال بالزاقی باشقه بر لباسه ترجیماً اصلاً ترك ایتدیگی بولباسی انتخابه سوق
ایتمیشدی؟ اوراسنی بیله میز؛ احتمالک بتون رومانلرنده تصویر ایتدیگی حیات-
راهبانهی کوزلرینک اوکندده تجسم ایتدیرهرك بۆیله برلباس کیهوردی. بۆ بیاض
جیهه آگا دالما خارق العاده بر صورتده یاراشیوردی. بالزاق، ال دگمیش گی طوران
البسه سنک قوللارنی بزه کوسترهرك تمیزلگنی جزوی بر مرکب لیکسیله اولسون
تلویث ایتدیگی مفخرانه سونیلور، زیراحقی برادیب ایشنده تمیز اولمایدرد، دیوردی.
آرقه سنه آتیش قوقولاته سی، یهوانلرک ویا بوغالرکیکنه مشابه، عضلات
ظاهره سی مفقود بر دیرک بارجه سی گی مدور اولوب، جهره سنک قالی هیئتیه
بر تضاد تشکیل ایدن بویانی میدانه چیقاربوردی. بالزاق بو زمانلرده سنک بتون
قوای شدیدیه سی ایچنده، زمانه مخصوص بر شباب خیالی و بگر صاریقلریله جزوی
پیدای استلاف ایدن بر صحت علاماتی اظهار ایدیوردی. صاف اولان قانی، بر ارغوانی-
شدید ایله ملون یناقلرینی، قالین، معوج، چاقق تبسمه مستعد کوزل دوداقلرینی
شدتله تلوین ایدیورد، اینجه بیقلریله بم تلندن عبارت صقالی، رؤیتلرینه مانع اولمادن
آنلره بر لطافت و بر بوری؛ غایت آجیق دلیکارله ایچی قسمه آیریلان برونی بسبتون
غریب، بسبتون خصوصی بر خلقتی حائزایدی؛ حتی بالزاقده نصف هیکلنی بایدیرمق
وضعنی آلدیغی زمان داوید دائره:

— بروغمه دقت ایدیگر؛ بروغم آلا موده در. دیمشدر.

بالزاقک آنی غایت کوزل، واسع و اصیلانه اوله رق، صورت ظاهره ده برو سنک
کوکنده موجود اولان عمودی بر چیزکی کی حاوی و پک زیاده بیاض ایدی؛
آلنک اوست قسمی ایسه قاشلرینک حاصل ایتدیگی اعوجاج اوزرنده پک آشکار
بر چیقندی تشکیل ایدیوردی؛ چوق اوزون، سرد و سیاه اولان صاجلری
برازسلان یله سی گی آرقه سنه دوکیلبوردی. کوزلره گنجیه؛ بونلرک هیچ امشالی
یوقدی؛ آنلرده بر شدت، بر پارلاق، آگلشماز بر جاذبه موجود ایدی. کوزلرینک
بیاضی هر کجه نك اویقوسزلغه مخالف اقله رق بر باکره نك ویا خود بر معصومك

گوزلری قدر مانسی، آنلر قدر صاف و برّاق اوله رق انعکاس کثیر زیرینک آرمده صرمده تنویر ایتدیگی ایکی سیاه الماسی احاطه ایدوردی. مادام ایل دوزیراردن (موسیو بالزاقک باستونی) عنوانی اثرنده بؤیازلایق گوزلردن شوبله بحث ایدور:

«اق زمان طانقرده» برنوع چیقندی تشکیل ایدن بر آئنده فیروزملر و آلتونلرله خارقالعه مزیّناتی، بونلرک هپسینک آرقه سنده ده مجوهر ایدن ده رونقدار ایری سیاه گوزلری کوردی.»

نظر، بو خارقالعه گوزلرک نظره ملیحه تصادف ایدر ایتمز دیگر نظارلرک غیر منتظم و یا خاییده اوله رق عرض ایدمه بیله جکی شیلری تدقیق ایلگی منع ایدوردی. وجهک تأثیر معاندنه برنوع حظوظیت، بر راهبک و یا (زایله) نک چهره سنده بولنان برنشمه موجود ایدی. که راهب ژان ده زان طومنوری الک علوی بر فکر ايله بیودلمش، اعظام ایدلمش بر صورتده خاطر گره کتوردی. طبعی بیدر که بالزاقک راهبه بگره مسی فکری کیمکه اولدینی لباس تولید ایدوردی.

بالزاق معنادی وجهله نصف اللیلده قالمش، مواصلتمزه قدر جالشمشیدی. بونکله برابر گوزلرله گوز قبالقیرینک آئنده موجود اولان خفیف بر سیاه طبقه دن ماعددا هیچ بر علامت تعب نمایان اولیوردی. بازاق قهوه آتی ایدرکن یک شاطر ایدی. مکالمه یواش یواش ادبیاته استقال ایتدی، بازاق فرانسمز لساننک مشکلات عظیمه سندن شکایت ایدوردی. اسلوب آتی یک مشغول ایدور، بونک کندوسنده بولمغیغه قلباً مطمئن اولیوردی. اق زمانلر حقیقه بالزاق بؤ مزیتدن کاملاً محروم طوتیورلدی. اون یدنجی عصر ايله قرون وسطانک بر مبتلاسی، مقطع، وزن و طرز ترتیب کلام جهتیله عالم اولوب شعره یک زیاده آلیشدقلری جهته نژدن قطع الفت ایتش و بر جوق کلملر ایجادیله قطعی بر خط حرکت طومش اولان بر استاده تقلیداً بدیعه برداز اولان هوغو مسلکی، گوزل یازلمش، یعنی اختیار کافتله اقتدارک فوقه چیقمش شیلری نظر اعتباره آلیور، بی فائده و کویلیله متعلق سانحسات شعریه دن محروم اولان زمان حاضر تصویر. عاداتی یک زائد بولیوردی. بازاق، بین الحلق کسب ایتکه باشلیدینی شهرته مخالف

اوله رق دهات خیالیون میانسه ادخال ایدیله یوردی؛ بونی ذاتاً کندی ده بیل یوردی .
 کتابلری کال خواهشله مطالعه ایدیلدیگی زمان حقیقی جهتسلی حقنده برقرار
 ویریله میوردی؛ ذاتاً بالزاق مفتونلری نزدنده بیله رومانجیلر منک انجوق یازانی
 اولمق اوزره ابقای نام ایتمشدر . فقط بالکیز بوقدر . - بو حال بوگون پک غریب
 گورینور . فقط بز حقیقت ملاحظاتمزی بیسان ایده بیلورز . بالزاق اسلوبه مالک
 اولمق ایچون شدتلی بر درده دوچار اولور ، نصیح کلام خصوصنده کی احتیاجی
 جهتله کسندن یوز دفعه دون اولانلری تدقیق ایدیوردی . روایتنه باقیلورسه
 بالزاق ، « هوراس دوس بیر ، ل . دوویله رغله الخ ... » کی مختلف نام مستعارلرله
 الینی آجق ایچون یوزلرجه جلد اثر یازمیشدر . مع مافیه مشاعر الیه ، کهنه واقف
 اولدیغی حالده کندی قوه کاسی سایه سنده طرز تحریرینی چوقدن اکتساب ایتمیشدی .
 شمعی بز قهوه آلتیمزه گلگم : بالزاق هم لقردی ایدیور ، هم بجایغی ویا چنلی
 ایله اویسابوردی . ایسته بو ائشاده بالزاقش بر ملاحظت نلدره یی حائر بیاض ، نازک
 و طومبول بازماقلی ، بدنه بارلاق طیرناقلی ، تماماً بر دیس روحانی اله مشابه اولان
 اللریقی تماشا ایتدک ؛ اللریقش بو اطافته کندوسی ده واقف اولدیغینن آنلره باقلدیغی
 زمان مسرتندن تبسم ایدردی . آنلره بر اصالت ، بر نسل پاک معناسی ورردی . لورد
 بایر قون محرابندن برنده ، تپه دلی علی پاشانک بر ممونیت ظاهره ایله قولاقلرینک
 کوجکلیگنی مدح ایتدیگنی و بوندن ده اصل اولدیغنی استنجا ایدیلدیگنی بیان ایدیور .
 اللری حقنده بویله بر ملاحظه ده ، بالزاقی کتابلرنندن برینک مدحندن زیاده مغرور
 ایدیوردی . بالزاقده ، فقر و ضرورتی نظر افندن عاری اولانلر حقنده برسؤ ظن
 موجود ایدی . طعام اولدجه ابوایدی . سفرده یاغلی ، جگرلی بر یورک وار ایدی ؛
 فقط بو ، بالزاقده اعتراف ایتدیگی وجهله کندوسنک هر زمانکی قناعت
 معتاده سنه مخالف اولوب ، بالزاق بو « بدبئه عظمی » ایچون کتساجیسندن عاریه
 برکومش سفره طاقی آلمیشدی .

محرری:

توفیق غوثیه

مترجمی:

احمد رفیق

